

Klub Przyrodników

Owczary 17, 69-113 Górzycza

e-mail: klub.przyrodnikow.kp@gmail.com; [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Konto: Santander nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645; NIP: PL 927-15-06-791

Owczary, 27 kwietnia 2023 r.

Magurski Park Narodowy
planochrony@magurskipn.pl

W związku z konsultacjami publicznymi projektu planu ochrony MPN (projekt z 23.03.2023), Klub Przyrodników, jako stowarzyszenie działające na rzecz ochrony przyrody na terenie całego kraju, realizując swoje cele statutowe, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

L.p.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (rozdział/strona/punkt)	Treść uwagi
1.	cele ochrony przyrody, pkt. 4.4)	„przebudowa drzewostanów pełniących rolę przedplonu, rosnących na gruntach porolnych” nie powinna być celem ochrony przyrody. Jest to tylko środek do osiągnięcia celu, którym wydaje się unaturalnienie leśnej szaty roślinnej Parku. Cel ten można osiągnąć na różne sposoby, zarówno za pomocą przebudowy, jak i na drodze naturalnych procesów. Nawet jeżeli wybrano przebudowę jako właściwy w tym przypadku sposób, to niewłaściwe jest traktowanie przebudowy jako celu samego w sobie. Wnioskujemy o przereadowanie.
2.	rozdz. 2	W warunkach przyrodniczych MPN obszar ochrony ścisłej powinien zostać znacznie zwiększony. Wg naszej oceny, ochroną ścisłą powinno zostać objęte ok. 60-70% powierzchni Parku.
3.	rozdz. 4, pozycja 1.1	Nie dla wszystkich podanych tu siedlisk przyrodniczych wskazane sposoby zapobiegania zagrożeniu są właściwe. W szczególności, <i>prowadzenie wypasu zwierząt hodowlanych, w szczególności owiec i krów na wybranych obszarach Parku oraz usuwanie części drzew i krzewów wraz z sypką korzeniową lub ich karczowanie</i> mogłoby być niszczące dla torfowisk alkalicznych 7230.
4.	rozdz. 4, pozycja 1.2	Niezgodność składu gatunkowego drzewostanu z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym nie jest sama w sobie zagrożeniem. Fakt ten można uważać za „słabą stronę” przyrody MPN, ale żadnej z chronionych wartości on nie zagraża. Należy albo usunąć wierz, albo wskazać konkretne zagrożenia jakie wynikają z w/w niezgodności.

Biuro Klubu Przyrodników
Owczary 17, 69-113 Górzycza
e-mail: klub.przyrodnikow.kp@gmail.com
tel. 694 206 670

Stacja Terenowa Klubu Przyrodników
Owczary 17, 69-113 Górzycza
e-mail: owczary@kp.org.pl
tel. 694 206 397

		Podstawowym sposobem unaturalniania drzewostanów powinny być naturalne procesy, tj. pozostawienie drzewostanów do naturalnego rozwoju – ten sposób należałoby wysunąć na pierwsze miejsce wyliczenia.
5.	rozdz. 4, pozycja 1.3	Nie jest jasne, na czym polega rzekomo „Nieprawidłowa struktura gatunkowa, wiekowa i przestrzenna drzewostanów”. Jaka struktura byłaby prawidłowa? Ponadto, struktura drzewostanów MPN nie zagraża żadnej z chronionych w Parku wartości. Należy albo usunąć wiersz, albo wskazać konkretne zagrożenia jakie wynikają istniejącej struktury drzewostanów. Podstawowym sposobem unaturalniania struktury drzewostanów powinny być naturalne procesy, tj. pozostawienie drzewostanów do naturalnego rozwoju – ten sposób należałoby wysunąć na pierwsze miejsce wyliczenia.
6.	rozdz. 4 pozycja 1.4	Sensem tej części planu ochrony jest identyfikacja zagrożeń, nie można więc ująć tu pozycji „zespół negatywnych oddziaływań na gatunki roślin i zwierząt, w tym gatunki specjalnego zainteresowania, i ich siedlisk” nie identyfikując zagrożeń, które się na ten zespół składają. Wymienione sposoby zapobiegania sugerują, że część z tych zagrożeń generuje sam Park, przez realizację udostępnienia terenu Parku do turystyki i przez realizację zabiegów ochrony czynnej. Jest to prawda; jednak należałoby właśnie w planie ochrony ograniczyć zakres ochrony czynnej i nie poszerzać udostępnienia parku, a nie tylko próbować minimalizować oddziaływania.
7.	rozdz. 4 pozycja 1.6	Zarastanie odnowień przez ekspansywne gatunki roślin nie zagraża żadnym wartościom chronionym w MPN. Pozycja do usunięcia.
8.	rozdz. 4 pozycja 1.9 oraz pozycja 3.3	Sposobem zapobiegania zagrożeniu powinno być całoroczne wyłączenie z publicznego ruchu samochodowego drogi Krempna-Ciechania-Ożenna.
9.	rozdz. 4 pozycja 2.1 oraz pozycja 4.3.	Budowa zbiornika Kąty-Myscowa nie jest przesądzona, a w obecnym stanie prawnym byłaby w ogóle niemożliwa w świetle przepisów art. 15 ustawy o ochronie przyrody. Zagrożenie należy zidentyfikować jako „Plany budowy zbiornika Kąty-Myscowa”, a w sposobach przeciwdziałania ująć przede wszystkim „wskazywanie właściwym organom argumentów przeciwko budowie zbiornika”.
10.	rozdz. 4 pozycja 2.3	Według naszej wiedzy w MPN nie występuje „przegęszczenie populacji ssaków kopytnych występujących na terenie Parku”, a podstawowym sposobem, by nie wystąpiło, powinno być zapewnienie optymalnych warunków do funkcjonowania populacji dużych drapieżników (w tym: minimalizacja antropopresji na całym terenie Parku, w tym zapewnienie dużych obszarów bezdrożnych i nie penetrowanych przez ludzi; ograniczanie przestrzennego rozwoju zabudowy; zagwarantowanie utrzymania i poprawy drożności korytarzy ekologicznych.
11.	rozdz. 5 pkt. 1	Dla siedlisk 9130 i 9170 wspomaganie renaturyzacji nie wydaje się koniecznym warunkiem osiągnięcia właściwego stanu ochrony. Te ekosystemy w MPN mogą osiągnąć właściwy stan ochrony tylko na drodze naturalnych procesów; nawet jeśli potrwałoby to nieco dłużej.
12.	rozdz. 6	W parku narodowym celem ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych w zakresie wskaźników dot. martwego drewna, mikrosiedlisk nadrzewnych (drzew biocenotycznych) orz wieku drzewostanu powinien być wzrost wartości tych wskaźników do wartości kształtowanych przez naturalne procesy przyrodnicze. Niezrozumiale jest stawianie za cel utrzymania wartości tych wskaźników na poziomie niezadowalającym (U1).
13.	rozdz. 7, obszary ochrony czynnej,	Należy zupełnie zrezygnować z cięć mających na celu „Różnicowanie struktury drzewostanów o uproszczonej budowie” w drzewostanach o

	zadanie I.5	naturalnym składzie gatunkowym. Naturalne procesy są wystarczającym sposobem różnicowania się i unaturalniania się struktury takich drzewostanów, w MPN te procesy nie wymagają wspomagania. W praktyce: w MPN należałoby zupełnie zrezygnować z cięć gatunków takich jak: buk, jodła, jawor, lipa – niezależnie od rozmiaru drzew.
14.	rozdz. 7, obszary ochrony czynnej, zadanie I.6.	Wnosimy o ograniczenie zakresu przestrzennego „Przebudowy drzewostanów na dawnych gruntach porolnych”. W wielu wymienionych tu drzewostanach przebudowa dokonuje się na drodze spontanicznych procesów, które można pozostawić bez wspomagania. Przy ewentualnych cięciach przebudowy powinny być usuwane tylko gatunki ilaste: sosna, świerk i modrzew. Wszystkie gatunki liściaste powinny być pozostawiane, niezależnie od rozmiarów.
15.	rozdz. 7, obszary ochrony czynnej, zadanie I.11.	Wnosimy o zwiększenie zakresu zastosowania tego środka ochrony.
16.	rozdz. 7, obszary ochrony czynnej, zadanie I.12.	Odstrzały redukcyjne regulujące liczebność populacji jelenia (<i>Cervus elaphus</i>) nie powinny być ujęte w planie ochrony, ponieważ nie ma obecnie danych wskazujących na konieczność ich wykonania, ani ze względu wielkość szkód, ani ze względu na parametry populacyjne jeleniowatych. Gdyby ewentualnie pojawiły się przesłanki potrzeby odstrzałów, to działanie takie może być dopiero rozważane do wprowadzenia jako zmiana planu ochrony. Wszelkie odstrzały rodzimych gatunków zwierząt w parkach narodowych powinny być traktowane jako rozwiązanie wyjątkowe, stosowane wyłącznie gdy istnieją nie tylko przesłanki, ale niezbita dowody jego konieczności.
17.	rozdz. 7, działania ochronne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000	W przypadku półnaturalnych siedlisk leśnych utrzymywanych przez koszenie lub wypas, to plan ochrony powinien określić warunki tego koszenia lub wypasu. Niedopuszczalne jest odwoływanie się do warunków określanych w innym dokumencie przez inny pomiot, w szczególności powoływanie się na wymogi „odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich”, gdyż taki zapis stanowiłby nieprawidłowe legislacyjnie delegowanie delegacji do określenia sposobów wykonywania działań ochronnych na ministra właściwego do spraw rolnictwa. Nawiasem mówiąc, nie ma obecnie obowiązującego dokumentu o nazwie „Program Rozwoju Obszarów Wiejskich”. Celem działania ma być ochrona siedlisk, a nie pozyskanie płatności rolno-środowiskowych; określany w planie ochrony sposób wykonania działania powinien więc odpowiadać potrzebom siedlisk, a nie warunkom pozyskania pieniędzy!
18.	Rozdz. 8	W kolumnie „źródło informacji” należy określić sposób uzyskania informacji w terenie, tj. pierwotne źródło informacji, które będą ujęte w sprawozdaniach służby parku narodowego. „Sprawozdanie Służby Parku Narodowego” nie jest źródłem informacji, ale sposobem jej przekazywania.
19.	Rozdz. 9	„Metodyka przyjęta na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska stosowana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska” nie jest wystarczającym sposobem monitorowania stanu siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 ani w parku narodowym. Konieczne są także działania monitoringowe wykraczające poza tą metodykę, w szczególności: - powtarzalne kartowanie płatów siedlisk (dla monitorowania zmian

		<p>powierzchni)</p> <ul style="list-style-type: none"> - powtarzalna rejestracja fotograficzna dynamiki kamieńców w rzekach, uwzględniająca zmienność poziomu wody oraz ciągła rejestracja stanów i poziomów wody w ciekach kamieńcowych; - ciągły monitoring uwodnienia mlak (rejestracja poziomu wody w piezometrach); - monitoring cech ekosystemów leśnych na siatce stałych powierzchni badawczych, w szczególności powtarzalny pomiar, a nie tylko szacowanie zasobów martwego drewna i mikrosiedlisk nadrzewnych
20.	Rozdz. 10	<p>Nie ujęto tu szlaków turystycznych, które również powinny być rozumiane jako „miejsca”. Rozdział nie daje więc obrazu zamierzonych zmian w udostępnieniu MPN.</p> <p>Uważamy, że zakres udostępnienia MPN nie powinien być poszerzany; w szczególności w Parku powinny pozostać duże obszary „bezludne” - nie przecinane przez żadne szlaki, ścieżki ani drogi. MPN powinien też dążyć do utrzymania ilościowego rozmiaru turystyki na co najwyżej obecnym poziomie, a nie do wzrostu ruchu turystycznego.</p>
21.	Rozdz. 12	<p>Ten rozdział ma określać ustalenia, nie powinien więc zawierać określeń sugerujących fakultatywność, typu „proponuje się...”, „zaleca się...”, „dążyć do...”.</p>
22.	Rozdz. 12 – mapa korytarzy	<p>Zasięg korytarzy ekologicznych jest zbyt mały w stosunku do potrzeb przyrodniczych. W warunkach przyrodniczych MPN i otoczenia, korytarze powinny być rozumiane jako szerokie pasma terenu, obejmujące m. in. całe skraje polan osadniczych, całe szerokie ich dotychczas niezabudowane fragmenty, a także całe polany dotychczas słabo zurbanizowane. Prawidłowe wyznaczenie korytarzy zostało dokonane w opracowaniach eksperckich na potrzeby projektu planu i w tej postaci powinno być wdrożone w ostatecznym planie.</p>
23.		<p>Integralną częścią projektu aktu prawnego powinna być proponowana treść aktu (konsultacjom jest poddawany tylko załącznik) – bez tego nie wiadomo, czy w tej treści nie znajdą się niewłaściwe zapisy np. ograniczające stosowalność zapisów załącznika. Integralną częścią projektu aktu prawnego powinno być uzasadnienie, objaśniające dlaczego zaproponowano akurat takie sposoby ochrony i jak się one mają do sposobów ochrony stosowanych dotychczas, a także ocena skutków regulacji.</p>

z poważaniem

z upoważnienia Zarządu Klubu
Paweł Pawlaczyk